

probos

● *Kerngegevens
Bos en Hout
in Nederland*

December 2009

STICHTING PROBOS

Werkt aan een duurzame houtketen

Stichting Probos zet zich in voor duurzaam bosbeheer en een duurzame houtsector. Deze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor het stimuleren van een goed functionerende houtketen, die zich baseert op duurzaamheidsprincipes, is een goede en onafhankelijke informatievoorziening cruciaal. Daarom verzamelt, bewerkt en interpreteert Probos kwalitatieve en kwantitatieve informatie van het bos tot en met recycling van houtproducten, zowel nationaal als internationaal. Met deze uitgebreide datasets en de goede contacten in binnen- en buitenland kan een gedetailleerd inzicht gegeven worden in de ontwikkelingen van het aanbod, de handel en het gebruik van hout in de diverse schakels van de houtketen.

KERNGEGEVENS BOS EN HOUT IN NEDERLAND

BOS

Hout gebruiken we in grote hoeveelheden voor tal van toepassingen. Door productievernieuwing, nieuwe technieken en technologieën komen er steeds weer nieuwe producten bij. Hout levert werkgelegenheid en draagt bij aan de economische ontwikkeling van het landelijk gebied en het bosbedrijf. En ... hout is een belangrijke hernieuwbare grondstof, die CO₂-neutraal is en het milieu in de verwerkings- en verbruiksfasen slechts in geringe mate belast. De bron van hout, het bos, beheren we in Nederland, maar ook daarbuiten in toenemende mate op duurzame wijze. Dit zijn belangrijke troeven waarover de bos- en houtsector beschikt.

Deze kerngegevens geven een beknopt overzicht van enkele relevante ontwikkelingen in het Nederlandse bos en de houtverwerkende industrie. Probos beschikt over meer gedetailleerde informatie.

OPPERVLAKTE

BOOMSOORTEN

GROEI

HOUTOOGST

BOSEIGENDOM

BEDRIJFSRESULTATEN

CERTIFICERING

HOUT

TOTAAL

GECERTIFICEERD HOUT

RONDHOUT

GEZAAGD HOUT

PLATEN

PULP / OUD PAPIER

PAPIER EN KARTON

TROPISCH HOUT

HANDEL

RESTHOUT

GEBRUIKT HOUT

ENERGIEHOUT

ADRESSEN

OPPERVLAKTE

Bos in Nederland (2002)

landoppervlakte (excl. water)	3,4 miljoen ha	
aantal inwoners	16,5 miljoen	
bosoppervlakte	360.000 ha	100%
=10,6 % van landoppervlakte,		
0,02 ha per inwoner		
strikt bosreservaat ¹⁾	3.000 ha	1%
nationale parken ²⁾	24.200 ha	7%
overig beschermd bos ³⁾	56.400 ha	16%
jaarlijkse bosuitbreiding (2000-2002)	343 ha	0,1%

1) IUCN-code I

2) IUCN-code II

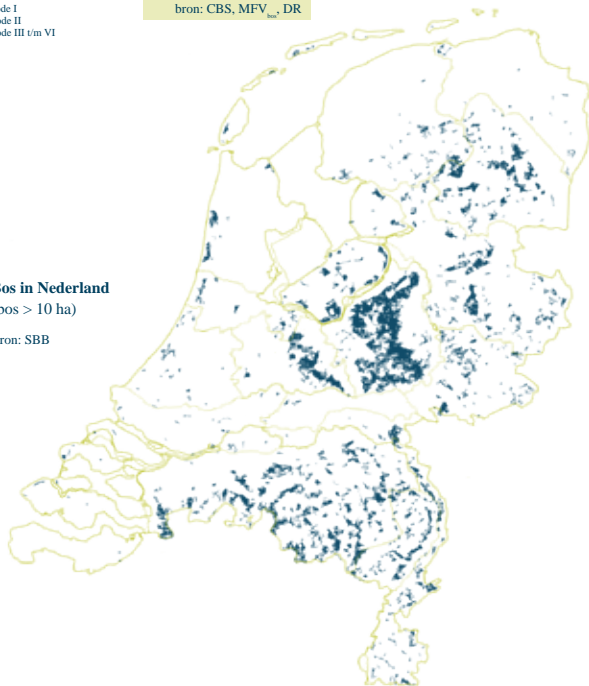
3) IUCN-code III t/m VI

bron: CBS, MFV_{nat}, DR

Bos in Nederland

(bos > 10 ha)

bron: SBB

Oppervlakteverdeling Nederlands bos naar hoofdboomsoort x 1000 ha (2005)

naaldboomsoorten		loofboomsoorten	
grove den	120	inl. eik	66
lariks	21	populier/wilg	25
douglas	20	berk	22
fijnspar	14	beuk	14
overig	21	overig	38
totaal	196	totaal	165

bron: MFV_{bos}

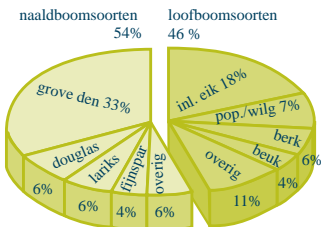
Menging in Nederlands bos

x 1000 ha (2005)

Ongemengd loofbos	75	21 %
Gemengd loofbos	54	15 %
Loof gemengd met naald	29	8 %
Ongemengd naaldbos	115	32 %
Gemengd naaldbos	24	7 %
Naald gemengd met loof	48	13 %
Open/jong bos	15	4 %
Totaal	360	100 %

bron: MFV_{bos}

Boomsortenverdeling (naar hoofdboomsoort)

Houtvoorraad, bijgroei en velling

in m³ spilhout met schors (2005)

staande houtvoorraad (inclusief staand doodhout)	61.660.000 m ³	= 194 m ³ per ha
lopende bijgroei	2.200.000 m ³ *	= 8 m ³ per ha *
velling	1.200.000 m ³ *	= 55 % van de lopende bijgroei *
dood hout		
staand en liggend	2.770.000 m ³	
liggend	1.300.000 m ³	

bron: MFV_{bos}, *schatting Probos

HOUTOOGST

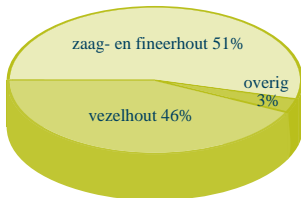
Oogst industrieel rondhout (excl. brandhout)

x 1000 m³ met schors (2008)

zaag-/fineerhout	507
vezelhout	457
overig	36
totaal	1000

bron: Probos

Oogst industrieel rondhout

Oogst industrieel rondhout naar soort (excl. brandhout)

x 1000 m³ met schors (2008)

naaldhout	711	loofhout	289
grenen	271	populier	171
douglas	171	amer. eik	23
vuren	119	inl. eik	38
lariks	134	beuk	27
overig	16	overig	30

bron: Probos

BOSEIGENDOM

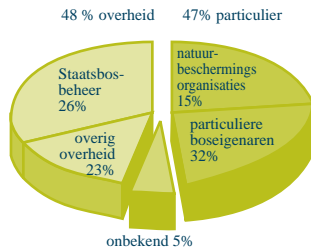
Eigendom Nederlands bos

x 1000 ha (2005)

overheid	173
Staatsbosbeheer	92
overig (gemeenten, provincies, e.d.)	81
particulier	168
natuurbeschermingsorganisaties	54
particuliere boscigenaren	114
onbekend	18

bron: MFV_{bos}

Boscigendom

BEDRIJFSRESULTATEN

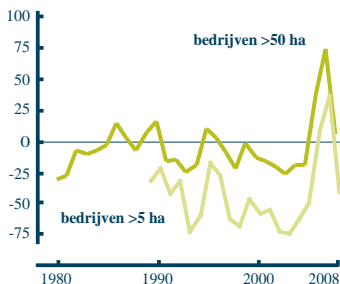
Bedrijfsresultaten particuliere bosbedrijven > 5 ha

in euro's per hectare (2008)

opbrengsten totaal	242
houtopbrengsten	85
subsidies	105
overig	52
kosten totaal	283
bewerkingskosten	186
beheer, leiding, toezicht	78
overig	19
bedrijfsresultaat	-41

bron: LEI (voorlopige cijfers)

Bedrijfsresultaten in euro's per ha

Boscertificering (september 2009)

	gecertificeerde bosoppervlakte x 1000 ha
Wereld	339.748
= 9% van wereld bosareaal	
w.v. tropisch	16.754
Europa (excl. Rusland)	90.052
= 47% van Europees bosareaal	
Nederland	152

bron: websites

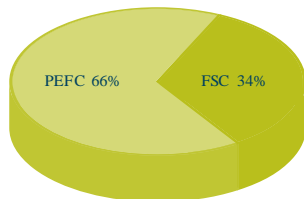
Boscertificering in Nederland (nov 2009)

Staatsbosbeheer	91.803 ha
Natuurmonumenten gemeenten/ particulieren	41.036 ha
overig	9.406 ha
totaal	151.516 ha
= 42% van Nederlands bos	

bron: FSC International

CERTIFICERING

Wereldboscertificering naar systeem (september 2009)

- FSC - Forest Stewardship Council
- PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes

TOTAAL

Hout en houtproducten totaal *

x miljoen m³ rondhoutequivalenten**
(2008)

		(waarvan tropisch)
houtproductie***	1,1	-
import	22,8	1,2
export	9,3	0,1
verbruik****	13,6	1,1

houtproductie in % van verbruik
= zelfvoorzieningsgraad 8,2%

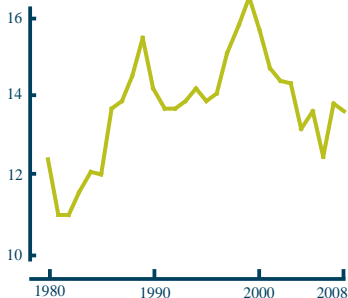
bron: CBS, ***Probos

* inclusief brandhout

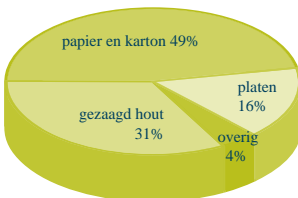
** rondhoutequivalent = de hoeveelheid rondhout die nodig is om een bepaalde hoeveelheid van een product te maken, uitgedrukt in m³ zonder schors

**** verbruik is berekend als som van het gecorrigeerde verbruik van de producten

Verbruik hout en houtproducten x miljoen m³

Verbruik naar toepassing

GECERTIFICEERD HOUT

Marktaandeel gecertificeerd hout * (gezaagd hout en platen)

	2005
FSC	9,3 %
PEFC	3,9 %
Totaal	13,3 %

bron: Probos

*Doel Overheid (Beleidsprogramma Biodiversiteit):
50% in 2011

Marktaandeel gecertificeerd grafisch papier (excl. kranten)

	2005
FSC	0,5 %
PEFC	0 %
Totaal	0,5 %

bron: Probos

Grafisch papier = 31% van totale papier verbruik

RONDHOOUT

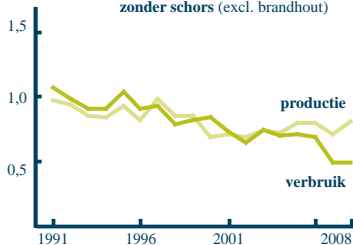
Rondhout exclusief brandhout

x 1000 m³ zonder schors (2008)

	totaal	naaldhout	loofhout
productie	827	566	261
import	224	158	66
export	563	439	124
verbruik	488	285	203

bron: Probos

Productie en verbruik rondhout x miljoen m³ zonder schors (excl. brandhout)

GEZAAGD HOUT

Gezaagd hout

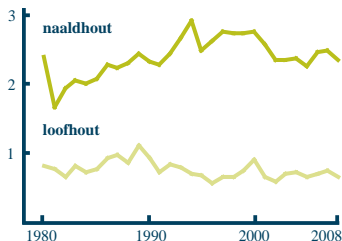
x 1000 m³ (2008)

	totaal*	naaldhout	loofhout
productie**	243	159	84
import	3.320	2.526	778
export	480	299	154
verbruik	3.083	2.386	708

*incl. onbekend

bron: CBS, **Probos

Verbruik gezaagd hout x miljoen m³

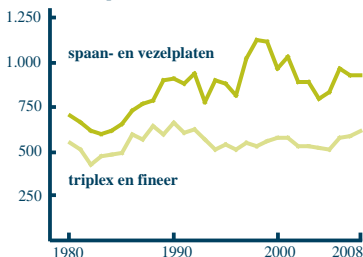
Platen

x 1000 m³ (2008)

	totaal	triplex/ multiplex en finer	spaan- en vezel- platen
productie*	33	0	33
import	1.894	670	1.224
export	411	60	351
verbruik	1.516	610	906

bron: CBS, *Probos

Verbruik platen x 1000 m³

PULP / OUD PAPIER

Grondstoffen papier

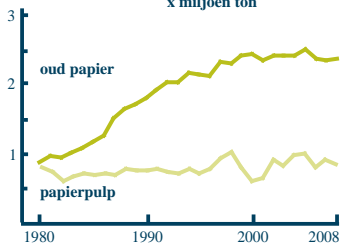
x 1000 ton (2008)

	pulp totaal	chemische pulp	oud papier
productie*	142	0	2.760**
verbruik	878	751	2.233

**inzameling

bron: *Probos, VNP

Verbruik papierpulp en oud papier x miljoen ton

PAPIER EN KARTON

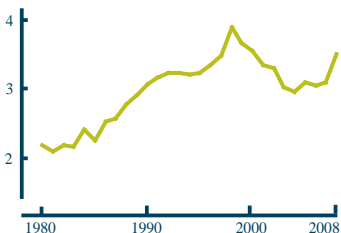
Papier en karton

x 1000 ton (2008)

	totaal
productie*	2.977
import	3.427
export	2.904
verbruik	3.500

bron: CBS, *VNP

Verbruik papier en karton x miljoen ton

TROPISCH HOUT

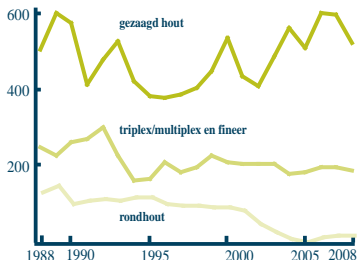
Tropisch hout

x 1000 m³ (2008)

	rond- hout	gezaagd hout	triplex/ multiplex en finer
productie*	-	18	0
import	11	580	207
export	3	79	18
verbruik	8	519	189

bron: CBS, *Probos

Verbruik tropisch hout x 1000 m³

GEBRUIKT HOUT

Gebruikt hout (= A, B, C hout)

x 1000 ton (2007)

productie	1.485
import	70
export	1.160
verbruik	395

bron: Probos

RESTHOUT

Resthout uit houtverwerkende industrie *

x 1000 ton (2007)

productie **	640
import	1.120
export	390
verbruik	1.370

* incl. houtpellets

bron: CBS, **Probos

ENERGIEHOUT

Inzet energiehout voor duurzame energie excl. privékachels

x 1000 ton (2007)

	vers hout *	industrieel resthout	A, B, C hout
productie	425	340	755
import	0	825	0
export	200 **	290	625
verbruik	225	875	130

* vers hout afkomstig uit bos,
landschap en stedelijk groen

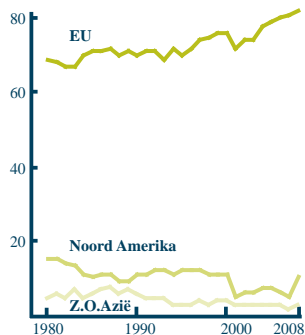
bron: Probos
** schatting exporteur

Belangrijkste landen* (2008) van:

	herkomst	%	bestemming %	
Rondhout	- niet tropisch	België/Lux. 64	België/Lux. 73	
		Duitsland 19	Duitsland 20	
	- tropisch	Duitsland 42		
		België/Lux. 15		
		Suriname 11		
Brazilië 10				
Gezaagd hout	- niet tropisch	Zweden 28	België/Lux. 48	
		Duitsland 23	Duitsland 21	
		Rusland 12	Frankrijk 12	
	- tropisch	Maleisië 34	U.K. 23	
		Brazilië 21	Duitsland 20	
		Indonesië 12	België/Lux. 17	
		Kameroen 12	Tjechië 12	
	Triplex en fineer	- niet tropisch	Finland 38	België/Lux. 40
			Chili 13	Duitsland 20
		- tropisch	Frankrijk 24	België/Lux. 43
China 14			Duitsland 27	
België/Lux. 12			Frankrijk 13	
Indonesië 10				
Spaan- en vezelplaten	Duitsland 33	België/Lux. 41		
	België/Lux. 31	Duitsland 24		
Oud papier	Duitsland 44	China 47		
	België/Lux. 21	Duitsland 13		
	U.K. 13	België/Lux. 13		
Papier en karton	Duitsland 28	Duitsland 22		
	Zweden 20	België/Lux. 14		
	België/Lux. 14	Frankrijk 11		

Import hout en houtproducten in % volume

* < 10% niet vermeld

bron: CBS

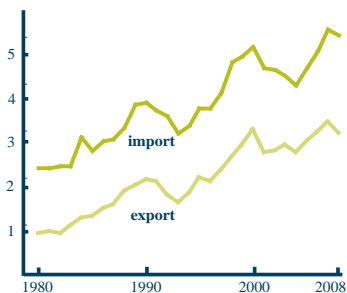
Waarde handel
x miljoen euro's (2008)

	import	export
rondhout*	38	33
w.v. naaldhout	26	20
loofhout	11	11
w.v. tropisch hout	4	1
gezaagd hout	1.024	225
w.v. naaldhout	502	73
loofhout	520	148
w.v. tropisch hout	402	73
triplex en fijnere	352	54
w.v. tropisch hout	146	14
spaan- en vezelplaten	396	111
houtpulp	707	313
w.v. chemische pulp	661	269
papier en karton	2.586	1.939
w.v. krantenpapier	185	147
oud papier en karton	249	483
resthout	112	49
brandhout en houtskool	11	18
totaal	5.476	3.227

*excl. brandhout

bron: CBS

Waarde handel hout en houtproducten
x miljard euro's

ADRESSEN

Algemeen Vereniging Inlands Hout (AVIH)	www.avih.nl
Alterra	www.alterra.nl
Boschap	www.boschap.nl
de12Landschappen	www.de12landschappen.nl
Emballage- en Palletindustrie Vereniging (EPV)	www.epv.nl
Federatie Particulier Grondbezit (FPG)	www.grondbezit.nl
FSC Nederland	www.fsc.nl
Informatiecentrum Papier en Karton	www.papierinfo.nl
Kenniscentrum Papier en Karton	www.kcpc.nl
Ministerie van Economische Zaken (EZ)	www.ez.nl
Ministerie van LNV, Directie Kennis en Innovatie (DKI)	www.minlnv.nl
Ministerie van LNV, Directie Natuur Landschap en Platteland (NLP)	www.minlnv.nl
Nederlandse Bond van Timmerfabrikanten (NBVT)	www.nbvt.nl
Nederlandse Vereniging van Klompenfabrikanten	www.nederlandseverenigingvanklompenfabrikanten.nl
PEFC Nederland	www.pefcnederland.nl
Platform Hout in Nederland (PHN)	tel: 0317-412193
Staatsbosbeheer (SBB)	www.staatsbosbeheer.nl
Stichting Nationaal Groenfonds	www.groenfonds.nl
Timber Procurement Assessment Committee (TPAC)	www.tpac.smk.nl
Unie van Bosgroepen	www.bosgroepen.nl
Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen (VVNH)	www.vvnh.nl
Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en Kartonfabrieken (VNP)	www.vnp-online.nl
Wageningen Universiteit, Leerstoelgroep Bosecologie en Bosbeheer	www.fem.wur.nl
Wageningen Universiteit, Leerstoelgroep Bos- en Natuurbeleid	www.fnp.wur.nl

Voor meer informatie:

Stichting Probos

Postbus 253

6700 AG Wageningen

tel: 0317-466555

fax: 0317-410247

website: www.probos.nl

email: mail@probos.nl

Stichting Probos

Hollandseweg 7g Postbus 253 6700 AG Wageningen

tel. +31(0)317-466555 fax +31(0)317-410247

mail@probos.nl www.probos.nl

Deze publicatie is mogelijk gemaakt door bijdragen van het Bosschap, de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en Kartonfabrieken (VNP), de Nederlandse Emballage- en Palletindustrie Vereniging (EPV) en de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen (VVNH).

Deze publicatie wordt afwisselend gedrukt op FSC of PEFC papier.